

	RAADSVOORSTEL Par.afd.hfd.
Zaaknummer	Z.86691/D.433828
Raadsvergadering	17 april 2025
Commissie(s)	Maatschappelijke Zaken Datum: 8 april 2025
Gewijzigd voorstel	
Portefeuillehouder	Burgemeester drs. M.L. Verheijen
Domein	Inwoners
Team	Sociaal Domein Beleid
Bijlagen	Bestuursopdracht Asielopvang Wijdemeren
Datum	18 maart 2025
Onderwerp	Bestuursopdracht locatie(s) asielopvang Wijdemeren
CONCEPT-BESLUIT Voorgesteld wordt: <ol style="list-style-type: none"> 1. De bestuursopdracht Asielopvang Wijdemeren vast te stellen. 	

1. Inleiding

Op 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet) in werking getreden. Deze wet bevat tal van kaders en instrumenten om te komen tot een evenredige en rechtvaardige spreiding van plekken voor opvang van asielzoekers over de Nederlandse gemeenten.

In dit voorstel wordt gevraagd de bestuursopdracht asielopvang Wijdemeren vast te stellen. De uitgangspunten die opgenomen zijn in deze opdracht zijn op basis waarvan wij als gemeente, het COA of derden locaties kunnen aandragen voor de realisatie van een duurzame opvanglocatie binnen onze gemeentegrenzen. Daarnaast zijn er uitgangspunten opgenomen rondom het proces en communicatie met de samenleving en directe omgeving.

2. Argumenten

1.1 De taakstelling is een wettelijke verplichting, maar ook onze maatschappelijke verantwoordelijkheid

Wij willen vanuit onze maatschappelijk verantwoordelijkheid alsmede uit solidariteit met andere gemeenten als college van Wijdemeren voldoen aan onze verplichtingen in dit kader. Onze inzet is uiteindelijk om te komen tot het realiseren van voldoende asielopvangplekken in Wijdemeren.

1.2 De bestuursopdracht zorgt voor een duidelijk te doorlopen traject

Door middel van een bestuursopdracht stelt uw raad kaders vast. Deze kaders helpen helderheid te geven over de verwachtingen en prioriteiten. Uw raad geeft het college op deze manier de opdracht om op een gestructureerde manier aan de slag te gaan.

1.3 De bestuursopdracht maakt het mogelijk te sturen op draagvlak, en niet alleen op aantallen

Wij staan open voor zowel reguliere asielopvang óf voor een locatie voor amv'ers. Wij staren ons daarbij niet blind op exacte aantallen, maar vooral op draagvlak. We hebben daarbij ook oog voor haalbaarheid en de mogelijkheid voor een succesvolle exploitatie.

1.4 Het vaststellen van de bestuursopdracht door uw raad zorgt ervoor dat uw raad een rol krijgt in het traject

In de Spreidingswet onder artikel 7, eerste lid, staat vermeld dat het college uiteindelijk zorgdraagt voor het ter beschikking stellen van een locatie aan het COA, en de hierbij noodzakelijke vergunningen. De raad is wel bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen, mits dat nodig is.

Het aanwijzen van een locatie is echter een maatschappelijk ingrijpende gebeurtenis. Daarom wordt voorgesteld uw raad formeel een rol in het traject te geven. Het vaststellen van objectieve uitgangspunten door de raad zorgt ervoor dat de uitgangspunten vooraf bekend zijn en breed worden gedragen.

1.5 De lessen uit het NERA-dossier zijn meegenomen bij het opstellen van de uitgangspunten

In onze raadsinformatiebrief d.d. 7 mei 2024 hebben we toegezegd bij het invullen van onze asielopgave ook lessen te trekken uit dit dossier. Op 10 maart 2023 maakte het college van burgemeester en wethouders bekend dat zij, onder voorwaarden, aan het COA haar medewerking had verleend voor een onderzoek naar de NERA-locatie in Nederhorst den Berg voor de huisvesting van circa 350 asielzoekers. Op 20 april 2023 maakte het college bekend te stoppen met het onderzoek naar de locatie omdat het proces volgens het toenmalig college te complex was geworden en er te weinig draagvlak was. In de tussentijd was er veel onrust en maatschappelijke weerstand.

Het verloop van het 'NERA-dossier' heeft de discussie over de vestiging van asielzoekers in onze gemeente, in combinatie met de financiële en organisatorische problemen, lange tijd stilgezet en geleid tot handelingsverlegenheid op dit dossier. Voor het college is op basis van deze ervaringen wel een aantal zaken duidelijk:

- Spreek met elkaar eerst over uitgangspunten alvorens de discussie te starten over concrete locaties;
- Betrek de raad aan de voorkant bij zowel de uitgangspunten, het proces en de communicatie;
- Neem als gemeente de verantwoordelijkheid voor en regie bij het politieke en maatschappelijke proces en laat dit niet (enkel) over aan een initiatiefnemer of het COA;
- Maak voordat er een locatie in beeld is goede afspraken over communicatie, participatie en de dialoog met de samenleving;
- Maak bij bijeenkomsten over een eventuele locatie aan de voorkant duidelijk wat het doel, opzet en spelregels van de bijeenkomst zijn.

We hebben gepoogd deze lessen zo goed mogelijk te verwerken in het traject dat we hier voorstellen. Daarnaast moeten we ook erkennen dat de maatschappelijke discussie over dit thema in de overgrote meerderheid van de gemeenten in Nederland goed verloopt en leidt tot tal van gedragen opvanglocaties.

1.6 De uitgangspunten zijn getoetst door het COA

Zowel de algemene uitgangspunten, als de uitgangspunten die specifiek voor locaties gelden, zijn met het COA besproken. Zij hebben vervolgens de haalbaarheid van de richtlijnen geuit. Dat heeft geresulteerd in de voorliggende uitgangspunten.

3. Kanttekeningen/Risico's

1.1 De deadline van 1 juli 2025 voor het realiseren van de taakstelling wordt niet gehaald

Dat kan vanaf die datum mogelijk consequenties hebben. Zo kan de minister interbestuurlijk toezicht inzetten en in het uiterste geval door een zogenaamde indeplaatsstelling overgaan tot het overnemen van deze lokale taak. Alvorens over te gaan tot ingrijpen worden alle relevante feiten en omstandigheden betrokken. Wij zijn ons hiervan bewust en accepteren eventuele gevolgen van het niet per 1 juli 2025 voldoen aan de wet.

1.2 Als de uitgangspunten te specifiek of te “krap” worden opgesteld, kan het zijn dat er geen locatie vindbaar is in onze gemeente

Het vinden van een geschikte locatie is geen eenvoudige opgave en kunnen niet op voorhand garanderen dat wij hierin zullen slagen. Dit is mede gelegen in het karakter en ruimtelijke kenmerken van onze gemeente en de specifieke landschappelijke kenmerken en beperkingen. Hierachter willen wij ons echter niet verschuilen. Tal van gemeenten kampen immers met specifieke lokale omstandigheden.

1.3 De ontwikkeling en toekomst van de Spreidingswet is onduidelijk

In het regeerprogramma van het kabinet Schoof is aangekondigd dat de Spreidingswet wordt ingetrokken. Ook als de Spreidingswet wordt ingetrokken blijft de gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een goede en menswaardige opvang van asielzoekers over Nederlandse gemeenten bestaan. Met het intrekken van de Spreidingswet is het echter ook mogelijk dat diverse uitgangspunten rondom bijvoorbeeld kleinschalige opvang of financiering wijzigen. Daarom zullen we zodra het wetsvoorstel tot intrekking van de Spreidingswet wordt ingediend deze bestuursopdracht heroverwegen waar nodig aanpassen aan de hand van de dan geldende landelijke regelgeving.

1.4 Uitrust van opgaven in de regio is mogelijk, maar de kans is klein

Gemeenten kunnen gezamenlijk besluiten de verschillende opgaven, of delen daarvan, met elkaar uit te ruilen. In de regio is in een eerder stadium ervoor gekozen dit niet te doen. De kans dat regiogemeenten hiervoor alsnog voor open staan, wordt gering geschat.

4. Financiële consequenties

De kosten worden momenteel binnen de reguliere budgetten gedekt. Eventuele uitbreiding van het budget of formatie wordt bij de vaste P&C-momenten aan uw raad voorgelegd.

Daarnaast werkt Provincie Noord-Holland aan een subsidieregeling voor gemeenten om tegemoet te komen in kosten voor bijvoorbeeld ruimtelijke procedures of ondersteuning in het participatietraject. Wanneer we in een verder stadium zijn, zullen wij de mogelijkheid van deze subsidie onderzoeken en waar nodig inzetten.

5. Preventief toezicht Wet Arhi

Dit komt aan de orde wanneer blijkt dat panden aangekocht moeten worden door de gemeente, of wanneer een begrotingswijziging nodig blijkt. Mogelijk is dit in een later stadium een vraag. Logischerwijs komen wij bij u terug met een voorstel als dit aan de orde is.

6. Aanpak (planning/uitvoering/communicatie)

Fase 0: Vaststelling bestuursopdracht

In de beeldvormende sessie van 3 april wordt de raad een nadere technische duiding gegeven over de uitgangspunten in de bestuursopdracht. Op dezelfde avond gaat de raad met elkaar en belanghebbenden in gesprek om gedachten over de uitgangspunten uit te wisselen.

Tijdslijn:

18 maart	Bespreking college
3 april	BVS (technische toelichting + gesprek inwoners/belanghebbenden)
8 of 10 april	Commissievergadering
17 april	Raadsvergadering: Vaststelling bestuursopdracht

Fase 1: Voorbereiding

Op basis van de uitgangspunten wordt een zoektocht naar eventuele locatie(s) gestart.

Fase 2: Voorlopige besluitvorming

Nadat het COA besloten heeft een locatie daadwerkelijk in te willen zetten ten behoeve van asielopvang, maakt het college in een bestuursovereenkomst nadere afspraken met het COA over de specifieke locatie en daar te realiseren accommodatie.

Fase 3: Gesprek met raad en omwonenden

De raad wordt in een besloten beeldvormende sessie over het besluit van een locatie zo snel als mogelijk geïnformeerd.

Ook omwonenden en andere belanghebbenden worden in een vroeg stadium bij dit besluit betrokken. De uitgangspunten voor dit communicatie- en participatietraject kunt u in de bijgevoegde bestuursopdracht vinden. De vraag die bij dit traject centraal staat is “Wat is er nodig om asielopvang op deze locatie goed vorm te geven?”

Fase 4: Definitieve besluitvorming

Het besluit tot het aanwijzen van een locatie asielopvang wordt vervolgens, conform artikel 7, eerste lid Spreidingswet, genomen door het college van burgemeester en wethouders. Daarbij wordt uiteengezet of en welke extra procedures doorlopen moeten worden, zoals het aanpassen van een bestemmingsplan.

Bij relevante ontwikkelingen zullen we de raad tussentijds door middel van een raadsinformatiebrief op de hoogte houden.

7. Duurzaamheidsaspecten

N.v.t.

8. Voorgaande besluitvorming

N.v.t.

9. Standpunt commissies (en derden)

De gecombineerde commissies van 10 april'25 adviseert dit voorstel te behandelen als bespreekstuk in de raad van 17 april 2025.

Burgemeester en wethouders van Wijdemeren,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. E.L. Ruizeveld de Winter

drs. M.L. Verheijen

RAADSBESLUIT

De raad der gemeente Wijdmeren;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 maart 2025

Gelet op artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet

B E S L U I T

De bestuursopdracht Asielopvang Wijdmeren, inclusief de nota van wijzigingen, vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 april 2025

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

drs. E.B. Hörchner

drs. M.L. Verheijen